

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY W 2024 R.

Spis treści

Wstęp

- I. **Dominujące problemy w rodzinach wymagających wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych**
- II. **Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych**
- III. **Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających**
- IV. **Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**
- V. **Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa**
- VI. **Kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych**
- VII. **Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny**
- VIII. **Inicjowanie lub współuczestniczenie pracowników socjalnych MOPR w działaniach profilaktycznych nakierowanych na zapobieganie lub łagodzenie problemów społecznych**
- IX. **Realizacja rządowych programów wspierania rodziny oraz dofinansowania wynagrodzeń**
- X. **Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny.**
- XI. **Placówki wsparcia dziennego**
- XII. **Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy”**
- XIII. **Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w 2025 roku**

Wstęp

Na mocy uchwały Nr LXXVII/1084/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 grudnia 2023 r. przyjęty został Białostocki Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem. Celem strategicznym Programu jest zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz zapewnienie optymalnych form pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym właściwej opieki ze strony rodziców.

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 179 ust. 1 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) zwanej dalej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” w terminie do dnia 31 marca każdego roku Prezydent Miasta Białegostoku składa Radzie Miasta Białystok roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła organizację tego zadania.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających.

Działania realizowane w ramach Białostockiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 zgodne są z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 oraz Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 oraz na lata 2025-2030.

Wyniki monitoringu realizacji celów szczegółowych Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021 – 2030 oraz Białostockiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 będą podstawą do zaplanowania działań na kolejne lata realizacji zadań w obszarze wspierania rodzin Miasta Białegostoku.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Działania Miasta Białystok podejmowane w ramach Programu miały na celu należyte wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, zwany dalej MOPR lub MOPR w Białymstoku poprzez wsparcie rodzin w formie pracy z rodziną realizował zadania w zakresie przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

I. Dominujące problemy w rodzinach wymagających wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych

Trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych najczęściej są skorelowane z innymi problemami w tych rodzinach. W rodzinach wymagających wsparcia występują często jednocześnie ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizm czy narkomania, co nie oznacza, że konieczność wsparcia nie dotyczy również rodzin innych np. o wysokim statusie społecznym.

Liczba osób/rodzin, które wymagały wsparcia z zakresu pomocy społecznej:

Przesłanki przyznania pomocy społecznej	Liczba osób/rodzin W 2021 r.	Liczba osób w rodzinach w 2021 r.	Liczba osób/rodzin W 2022 r.	Liczba osób w rodzinach w 2022 r.	Liczba osób/rodzin W 2023 r.	Liczba osób w rodzinach w 2023 r.	Liczba osób/rodzin W 2024 r.	Liczba osób w rodzinach w 2024 r.
Ubóstwo	3608	6217	3132	5109	3200	5175	2653	4125
Bezrobocie	2543	5181	2271	4593	2346	4726	2014	4011
Niepełnosprawność	2401	3379	2345	3294	2407	3441	2202	3054
Przemoc	60	187	31	96	49	173	52	163
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	553	1828	345	1182	488	1544	381	1203
- rodziny niepełne	303	883	174	564	237	718	174	546
- rodziny wielodzietne	136	761	88	490	96	545	72	409
Alkoholizm	251	346	211	317	331	478	349	500
Narkomania	35	41	23	37	57	78	58	79

źródło: sprawozdanie z działalności MOPR w Białymstoku/MRPiPS

W zakresie przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, w szczególności z powodów ww. dysfunkcji nawiązywana była systematyczna wzajemna współpraca z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi np. Sądem Rejonowym w Białymstoku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zarządem Mienia Komunalnego w Białymstoku, placówkami oświatowymi i żłobkami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku, pracodawcami, placówkami ochrony zdrowia, w tym lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, poradniami zdrowia psychicznego, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPR w Białymstoku, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku, Zespołem Interdyscyplinarnym w Mieście Białystok, Fundacją „Dialog”, Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia „Klanza”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” i in.

II. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W sytuacji, gdy MOPR poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z powyższej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

W 2024 r. pracownicy socjalni MOPR przeprowadzili **99 wywiadów środowiskowych** celem rozpoznania i analizy sytuacji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przydzielenie rodzinie asystenta następowało po wyrażeniu przez rodzinę zgody na współpracę, a także na podstawie zobowiązania rodziny do współpracy z asystentem przez sąd opiekuńczy.

W MOPR w Białymstoku w ramach stosunku pracy, w systemie zadaniowego czasu pracy **wsparcia rodzinom udzielano w 2024 roku w ramach 18 etatów asystentów** (w okresie całego roku następowała rotacja 21 asystentów, co wynikało z długotrwałych nieobecności, a w konsekwencji konieczności zawierania umów na zastępstwo). Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Siedzibą pracy asystentów rodziny były Zespoły Pracowników Socjalnych nr 1 – 9 i 12 MOPR zlokalizowanych na terenie całego miasta. Takie przyporządkowanie asystentów miało na celu podniesienie efektywności i dostępności wsparcia zapewnianego rodzinie, umożliwienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy asystentem i pracownikiem socjalnym, w tym pracownikiem socjalnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz holistycznego rozpoznania sytuacji rodziny i zaproponowania jej interdyscyplinarnego wsparcia. Pracę z rodziną asystenci prowadzili w dniach roboczych, w godzinach 7:30 - 19:30, w miejscu zamieszkania rodziny lub innym miejscu wskazanym przez rodzinę. W szczególnych sytuacjach asystent mógł prowadzić pracę z rodziną z terenu innego Zespołu Pracowników Socjalnych, z uwagi na rozdzielne zamieszkiwanie wspieranych rodziców, braku zasadności zmiany asystenta rodziny przy zmianie miejsca zamieszkania rodziny, z uwagi na efektywność pracy lub konieczności zastąpienia w pracy nieobecnego asystenta rodziny z innego ZPS.

1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i liczba dzieci w tych w rodzinach

W 2024 r. asystenci rodziny MOPR udzielili wsparcia **251 rodzinom**. Liczba dzieci w tych rodzinach wynosiła **574**, z których 81 przebywały w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Zadania i efekty pracy asystentów rodziny MOPR w Białymstoku

Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wsparcie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz nabyciu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, a także wsparcie w procesie aktywizacji zawodowej i podjęciu zatrudnienia. Asystenci rodziny realizowali swoje zadania poprzez prowadzenie pedagogizacji rodziców, wsparcie emocjonalne i informacyjne z elementami pracy socjalnej, podejmowali także działania zaradcze i monitoruje sytuację rodziny po zakończeniu współpracy. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez wspieraną rodzinę optymalnego poziomu stabilności życiowej i jej poczucia odpowiedzialności za własne życie, a w konsekwencji zapewnienie stabilnego i bezpiecznego środowiska dziecku. Asystent rodziny realizuje zatem profilaktykę, wyrażającą się w dążeniu rodziny do pozostania dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym. W tym celu asystent podejmuje pracę z rodzicami w obszarze zmiany utrwalonych destrukcyjnych wzorców wychowawczych, a w ich miejsce kształtowaniu nowych prawidłowych postaw rodzicielskich. Rolą asystenta rodziny jest uwrażliwienie rodziców na potrzeby dzieci oraz pomoc w uznaniu przez opiekunów konieczności umiejętnego i właściwego ich zaspokojenia. W przypadku rodzin, w których dzieci zostały umieszczone tymczasowo w pieczy zastępczej możliwa jest współpraca rodziców z asystentem w celu umożliwienia powrotu dzieci pod ich opiekę.

3. Działania podejmowane przez asystentów rodziny MOPR w 2024 roku:

- opracowano **102 plany pracy z rodziną** we współpracy z pracownikiem socjalnym i w przypadku tymczasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub wychowawcą,
- dokonano **274 okresowych ocen sytuacji** rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- **monitorowano funkcjonowanie 40 rodzin** po zakończeniu z nimi pracy,
- współpracowano z grupą diagnostyczno-pomocową w ramach Procedury „Niebieskie Karty”: odbyły się **126** posiedzenia tych grup z udziałem asystentów rodziny,
- sporządzono na wniosek sądu **187** opinii o funkcjonowaniu rodzin,

- uczestniczono w **50 zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka** umieszczonego w pieczy zastępczej,
- podjęto **21 działań o charakterze interwencyjnym i zaradczym** w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin np. zawiadomiono Policję, poinformowano pracownika socjalnego o niepokojących sytuacjach, które miały miejsce w rodzinie, co doprowadziło do podjęcia odpowiednich czynności przez pracownika socjalnego oraz złożono zawiadomienie o potrzebie ingerencji sądu w sferę władzy rodzicielskiej.

Dodatkowo udzielano wsparcia w szczególności formie:

- pomocy rodzicom w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych z dziećmi,
- pedagogizacji rodziców w zakresie prawidłowej opieki i wychowania dzieci,
- motywowania do udziału w zajęciach dla rodziców mających na celu podniesienie poziomu ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego
- pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- doradztwa w zakresie podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz aktywnego poszukiwania pracy,
- pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zawodowej,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, prowadzono rozmowy wspierające, informowano w zakresie instytucji świadczących pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną,
- motywowania do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji zdrowotnej rodzin,
- wspierania aktywności społecznej rodzin,
- wspierania reintegracji rodziny.

Praca asystentów z rodzinami oraz we współpracy z przedstawicielami innych zawodów pomocowych oraz organizacji i instytucji działającymi na rzecz rodziny przyczyniła się do wzrostu poziomu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców oraz poprawy funkcjonowania rodzin w wielu dziedzinach ich życia.

W 2024 r. w wyniku wsparcia asystenta **10 dzieci powróciło** z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. W roku sprawozdawczym **91 rodzin zakończyło współpracę** z asystentem rodziny.

Lp.	Dominująca przyczyna zakończenia współpracy z rodziną, ze względu na:	Liczba rodzin
1.	osiągnięte cele	31
2.	brak efektów współpracy	14
3.	zaprzeszanie współpracy przez rodzinę	39
3.	inne	7
Łącznie		91

*źródło: dane własne MOPR w Białymstoku

W ramach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), której celem jest zapewnienie ochrony oraz pomocy osobom doświadczającym przemocy ze strony obecnych lub byłych członków rodziny oraz w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, asystenci rodziny w 2024 roku byli członkami grup diagnostyczno – pomocowych. Asystenci rodziny wykonywali swoje zadania zgodnie z zasadami pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, pomagając zrozumieć mechanizmy funkcjonowania w relacji nacechowanej przemocą oraz wspierając osoby doznające przemocy.

4. Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działania z zakresu pracy z rodziną realizowane były przez asystentów rodziny we współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w pracy na rzecz dziecka i rodziny.

W 2024 r. asystenci rodziny MOPR współpracowali m. in. z następującymi podmiotami:

Instytucje:

- Sąd Rejonowy w Białymstoku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR,
- Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne w Białymstoku,
- Białostocka Akademia Rodziny,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku,
- Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku,
- spółdzielnie mieszkaniowe działające na terenie miasta,
- placówki wsparcia dziennego,
- powiatowe centra pomocy rodzinie, gminne/miejskie ops,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- instytucje oświatowe: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe,
- specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze,
- zespoły kuratorów sądowych,
- Policja,
- ośrodki psychoterapii.

Organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Droga"
- Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia KLANZA w Białymstoku
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom "Szansa"
- Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia "Eleos"
- Stowarzyszenie Bliżej Siebie Białystok - Eindhoven
- Stowarzyszenie "My dla Innych"
- Fundacja "Dialog"
- Fundacja "Oswoić świat"
- Fundacja Wspierania Rodziny i Społeczeństwa "Iskra"
- Zarząd Harcerstwa Polskiego,
- Stowarzyszenie Rodzin Trzeźwościowych „Azyl”
- Caritas Archidiecezji Białostockiej - Dom Matki i Dziecka „Nazaret” w Supraślu

III. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z art. 9 i art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo oraz nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nią pomocy.

W 2024 roku wśród rodzin współpracujących z asystentem nie wystąpiła potrzeba zapewnienia wsparcia w formie rodziny wspierającej, zatem nie były ponoszone koszty związane z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające. Nie zaistniała potrzeba prowadzenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia tej funkcji.

MOPR w Białymstoku dysponuje przygotowaną kadrą do przeprowadzenia szkolenia przygotowującego do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. W sytuacji potrzeby zapewnienia tego rodzaju wsparcia, niezwłocznie zostaną podjęte kroki w kierunku zapewnienia środków finansowych na pokrycie kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające.

IV. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) ze wsparcia asystenta rodziny może skorzystać również każda kobieta w ciąży i jej rodzina oraz rodzina z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Rodzina w takiej sytuacji jest uprawniona do poradnictwa w zakresie: przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Poradnictwo w powyższym zakresie, koordynowane jest przez asystenta rodziny. Koordynacja polega na: opracowywaniu wspólnie z osobami/rodziną katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz możliwości występowania przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych realizujących wspieranie rodziny, w celu umożliwienia kobietom/rodzinom skorzystania ze wsparcia.

W 2024 r. jedna kobieta z dzieckiem objęta była koordynacją wsparcia zgodnie z zapisami ustawy „Za życiem” (kontynuacja na podstawie wniosku złożonego w 2023 r./realizacja zakończona w 2024 r.). W jej przypadku realizowano indywidualny katalog wsparcia oraz świadczone jej poradnictwo w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego i emocjonalnego, zapoznania z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży”, wsparcie rzeczowego, odbudowania relacji w rodzinie, asystowania w czasie wizyt w instytucjach oraz pedagogizacji rodziców.

Asystenci rodziny dodatkowo udzielali wsparcia w formie poradnictwa 7 kobietom w ciąży, które nie złożyły formalnego wniosku.

Na stronie internetowej MOPR w Białymstoku dostępny jest informator „Za życiem”.

V. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne jest udzielaniem porad oraz dostarczaniem informacji osobie, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z którą nie potrafi sobie poradzić. Podstawą pomocy

jest rozmowa i współpraca „z profesjonalistą” w danej dziedzinie: psychologiem, pedagogiem, doradcą rodzinnym, doradcą zawodowym, pracownikiem socjalnym czy prawnikiem.

Poradnictwo psychologiczne ma na celu pomoc osobie w trudnej sytuacji życiowej tj. pomoc w dostrzeżeniu, nazwaniu i uznaniu problemu oraz pomoc w podjęciu działań w kierunku rozwiązania lub złagodzenia skutków tego kryzysu. Poradnictwo rodzinne dotyczy głównie problemów wychowawczych z dziećmi, ale również relacji małżeńskich/partnerskich i rodzinnych. W ramach poradnictwa specjalistycznego wyróżnia się również m.in. poradnictwo prawne (udzielane przez prawnika), zawodowe (udzielane przez doradcę zawodowego), poradnictwo socjalne (prowadzone przez pracownika socjalnego) oraz poradnictwo pedagogiczne (prowadzone przez pedagoga).

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone, bez względu na posiadany dochód, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Rodziny mają możliwość korzystania z dostępnych form poradnictwa specjalistycznego wielu instytucji i organizacji, w tym również finansowanych z budżetu Miasta Białegostoku, w szczególności: poradni psychologiczno-pedagogicznych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPR w Białymstoku, Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klanza czy Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”.

W działającym w strukturach MOPR w Białymstoku Ośrodka Interwencji Kryzysowej rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej korzystały ze wsparcia specjalistycznego w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz socjalnego. Prowadzona jest również terapia małżeństw/par. Kobiety oraz kobiety z dziećmi mogą, w ramach interwencji kryzysowej uzyskać schronienie - w uzasadnionych sytuacjach do 3 miesięcy. W OIK rodzice mogą korzystać z warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych „Szkoła dla rodziców”. Zorganizowano dwa cykle spotkań mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych „**Szkoła dla rodziców**”. Na zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców (1 cykl składał się z 10 spotkań), w okresie od lutego 2024 r. do kwietnia 2024 r. oraz od października 2024 r. do grudnia 2024 r. uczęszczało łącznie **30 osób**.

Dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom **bezpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej**, związanej z wychowaniem i kształceniem udzielają w Białymstoku między innymi poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym jedna poradnia specjalistyczna:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1, ul. Piotrkowska 2,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2, Mazowiecka 35,
- Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Emocjonalnymi, ul. Mickiewicza 31/2

VI. Kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych

W grudniu 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zaprosił 50 dzieci wraz z rodzicami (całe rodziny), na warsztaty wspólnego wykonania karmników pod okiem doświadczonych instruktorów. Własnoręcznie wykonane karmniki dzieci zabrały do swoich domów, aby wspólnie z rodzicami i rodzeństwem zawiesić na balkonie lub w okolicy zamieszkania.

Wspólnie podejmowana inicjatywa pozwoliła wzmocnić relacje rodzinne, a jednocześnie służyła wyzwoleniu w dzieciach i ich rodzicach siły twórczej i zdrowej rywalizacji. Samodzielnie wykonywane przez dzieci czynności, takie jak klejenie, wbijanie gwoździ, posługiwanie się wkrętakiem, dopasowanie różnych elementów, odpowiednie przytrzymywanie służyły rozwojowi sprawności fizycznej i manualnej oraz spostrzegawczości i skupieniu uwagi.

Warsztaty były również dobrą okazją do wspólnej rozmowy na temat konieczności troszczenia się o zwierzęta w okresach zimowych i prawidłowego dokarmiania ptaków. Prowadzący warsztat poprowadzili pogadankę w tym zakresie. Dzieci zostały zachęczone do wspólnego troszczenia się o wypełnianie karmników odpowiednim pokarmem.

VII. Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny

Osoby pracujące w obszarze pomagania innym osobom doświadczającym trudności życiowych, a zatem szczególnie asystenci rodziny doświadczają wielu trudnych relacji interpersonalnych. Charakter pracy, jaki wykonują wymaga od nich posiadania wysokiego poziomu umiejętności interpersonalnych oraz umiejętności w zakresie motywowania do zmiany, a co za tym idzie opanowywania emocjonalnego i posiadania wiedzy specjalistycznej. Asystenci rodziny szczególnie narażeni są na przeciążenie psychiczne, związane z poczuciem odpowiedzialności, a często również z poczuciem „bezsilności”.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W latach 2023 i 2024 asystenci rodziny korzystali z możliwości profesjonalizacji swojego warsztatu pracy poprzez udział w odpłatnych i bezpłatnych szkoleniach, konferencjach i warsztatach podnoszących ich kompetencje zawodowe. Od wielu lat korzystają również z superwizji, jako narzędzia służącego rozwojowi zawodowemu.

Wykaz szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe asystentów rodziny wraz z kosztami:

L.p.	Tytuł szkolenia/warsztatu/konferencji	Liczba asystentów	Koszt szkolenia
1.	Problematyka przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci	14	bezpłatne
2.	Dzieci bez opieki i przebywające w pieczy zastępczej	8	bezpłatne
	Komunikowanie się z pacjentem cierpiącym na zaburzenia psychiczne i jego rodziną	5	bezpłatne
3.	Normy i zaburzenia rozwojowe	9	bezpłatne
4.	System wsparcia i ochrony dzieci w Polsce	9	bezpłatne
5.	Bezpieczeństwo asystentów rodziny w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych	13	556 zł
6.	Przeciwdziałanie przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć. Praca z osobami doświadczającymi przemocy	1	bezpłatne
7.	Praca z osobą stosującą przemoc domową w oparciu o program korekcyjno-edukacyjny model Duluth	3	360 zł
8.	Praca z osobą z zaburzeniami psychicznymi	9	bezpłatne
9.	Blisko siebie w rodzicielstwie – uważne budowanie więzi	16	6000 zł
10.	Praca z osobami uwikłanymi w przemoc domową	4	bezpłatne
11.	Superwizja pracy asystenta rodziny	17	Finansowanie z MKRPA
12.	Konferencja pt. „Followersi – zniewoleni czy wolni? O uzależnieniu dzieci i młodzieży od świata cyfrowego.”	7	bezpłatne
13.	Konferencja pt. „Bezpieczna rodzina”	8	bezpłatne

VIII. Inicjowanie lub współuczestniczenie pracowników socjalnych MOPR w działaniach profilaktycznych nakierowanych na zapobieganie lub łagodzenie problemów społecznych

Pracownicy socjalni MOPR w Białymstoku w 2024 r. przeprowadzili **99 wywiadów środowiskowych** celem rozpoznania i analizy sytuacji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rozpoznanie sytuacji rodziny, w szczególności dziecka zagrożonego kryzysem pracownik socjalny dokonuje na podstawie art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej. Informację o sytuacji ww. rodzin MOPR w Białymstoku otrzymuje w szczególności ze zgłoszeń pracowników oświaty, członków rodzin, sąsiadów, organizacji pozarządowych, służby zdrowia, innych ośrodków pomocy społecznej, spółdzielni mieszkaniowych, „Niebieskiej Linii”, Policji, zgłoszeń anonimowych itd. W kolejnych latach będą nadal podejmowane działania na rzecz monitorowania sytuacji dziecka z rodziny

zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, we współpracy z instytucjami i organizacjami.

W 2024 roku pracownicy socjalni, na podstawie art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzili **monitoring sytuacji dziecka zagrożonego kryzysem w 154 rodzinach**. Zgłoszenia najczęściej kierowane były przez osoby prywatne, szkoły, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej z terenu innych gmin, członków rodziny, placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz zgłoszenia anonimowe.

Pracownicy socjalni MOPR w Białymstoku w czasie wykonywania swoich obowiązków służbowych pozostawali w kontakcie, w szczególności z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, szkołami, przedszkolami czy organizacjami pozarządowymi. Stała współpraca służb pozwala na uzyskanie informacji o dziecku i rodzinie, która przeżywa trudności i może potrzebować wsparcia specjalistycznego. Dotyczy to głównie rodzin, które nie korzystają z pomocy społecznej. Bez współpracy wielu służb uzyskanie wiedzy o konieczności monitorowania sytuacji dziecka nie byłoby możliwe.

W 2024 r. na rzecz rodzin biologicznych, które nie korzystały ze wsparcia asystenta rodziny świadczona była praca socjalna przez pracowników socjalnych MOPR. Pracownicy socjalni udzielali informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych rodzin, które dzięki tej pomocy mogły uzyskać zdolność do samodzielnego rozwiązywania problemów będących przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokoić niezbędne potrzeby życiowe. Udzielali rodzinom również pomocy w uzyskaniu specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe. Podejmowali także współpracę z instytucjami pieczy zastępczej, której celem była praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

W roku 2024 pracownicy socjalni MOPR uczestniczyli w **210 posiedzeniach** zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz przesłali **92 opinie** na temat możliwości przejęcia opieki przez rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do PCPR i placówek opiekuńczo - wychowawczych z terenu innych powiatów w ramach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

IX. Realizacja rządowych programów wspierania rodziny oraz dofinansowania wynagrodzeń

Na podstawie art. 187 ust. 1 pkt 5 oraz art. 197 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w związku z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” Miasto Białystok w 2024 r. przystąpiło do realizacji **Rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”** Celem Programu była pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W ramach tego Programu zostały dofinansowane:

- dodatki do wynagrodzenia asystentów rodziny przez przyznanie asystentowi dodatku do wynagrodzenia w wysokości 2400 zł, podzielonego na 12 części na 12 części odpowiadających miesiącom zatrudnienia, w wysokości do 200 zł za każdy przepracowany miesiąc, proporcjonalnie do wymiaru etatu – 34 200 zł,
- koszty zatrudnienia asystentów rodziny - w wysokości nieprzekraczającej 30% (wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzeń) ponoszone od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. – 331 750,65 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę **365 950, 65 zł**.

Dodatkowo na podstawie art.187b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miasto Białystok przystąpiło do Rządowego programu

„Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 - 2027”. Rada Ministrów przyjęła ww. program rządowy Uchwałą Nr 63 z dnia 19 czerwca 2024 r.

Celem Programu jest dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiatu lub województwa) lub przez podmioty wykonujące zadania publiczne na ich zlecenie. Dofinansowanie było realizowane w formie dodatku.

W 2024 roku środki przeznaczono na dofinansowanie wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń **21 pracowników (asystentów rodziny)** jednostek organizacyjnych wspierania rodziny w postaci dodatku motywacyjnego, zgodnie z uchwałą Nr 63 rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w kwocie **111 019,79 zł**.

X. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny

Zgodnie z art. 176 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, w terminie: do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku oraz do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

W 2024 r. MOPR za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej CAS przekazał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej odpowiednio:

- za II półrocze 2023 r. w dniu 17 stycznia 2024 r., z korektą 09 lutego 2024 r. (ostateczny termin przekazania sprawozdania: 31 stycznia).
- za I półrocze 2024 r. w dniu 02 lipca 2024 r. z korektą 07 sierpnia 2024 r. (ostateczny termin przekazania sprawozdania: 31 lipca).

XI. Placówki wsparcia dziennego

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Białegostoku w 2024 r. funkcjonowało 11 placówek wsparcia dziennego. Dziewięć placówek prowadzonych było przez organizacje pozarządowe i podmioty niepubliczne, w tym 8 w formie specjalistycznej i 1 w formach połączonych, tj. opiekuńczo - specjalistycznej. Pozostałe dwie placówki wsparcia dziennego funkcjonowały w strukturach Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku.

Placówki wsparcia dziennego, w myśl obowiązujących przepisów współpracowały z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz innymi podmiotami pomagającymi dziecku i rodzinie na terenie miasta Białegostoku. Pobyt w placówkach był nieodpłatny, a uczestnictwo odbywało się na zasadach dobrowolności.

W 2024 r., wzorem lat ubiegłych Prezydent Miasta Białegostoku zlecił organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadania publicznego, jakim jest prowadzenie placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Białegostoku oczekując aby w ramach prowadzonego działania Realizatorzy/ Zleceniobiorcy prowadzili placówki w jednej z wybranych form:

- 1) w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewniając opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego oraz rozwój zainteresowań dziecka,
- 2) w formie specjalistycznej organizującej m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- 3) w formach połączonych wymienionych powyżej,
- 4) w formie specjalistycznej realizującej założenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Placówki wsparcia dziennego w Mieście Białymstoku w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Placówki prowadzone przez miasto Białystok	Placówki prowadzone przez inne podmioty
1.	Liczba placówek wsparcia dziennego, w tym prowadzone w formie :	11	2	9
1.1	opiekuńczej	0	0	0
1.2	specjalistycznej	10	2	8
1.3	opiekuńczo-specjalistycznej	1	-	1
2.	Liczba miejsc	296	70	226
3.	Liczba dzieci objętych opieką i wychowaniem w placówkach	406	76	330

Podmioty prowadzące w 2024 r. placówki wsparcia dziennego dotowane przez Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Rodzaj i typ placówki
1.	Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „ELEOS” ul. Św. Mikołaja 5 15-420 Białystok	Specjalistyczne Placówki Wsparcia Dziennego: - ul. Św. Mikołaja 5 - ul. Pietkiewicza 2c/c - ul. Eliasza 3 - ul. Warszawska 47 - ul. Dojnowska 80D	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej w ramach realizacji MPPiRPAoPN Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej
2.	CARITAS Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32 15-669 Białystok	Specjalistyczne Placówki Wsparcia Dziennego - ul. Stoczni Gdańskiej 69 - ul. Św. Kazimierza 2	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej w ramach realizacji MPPiRPAoPN

3.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „SZANSA” ul. Magnoliowa 4 15-950 Białystok	Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - ul. Barszczańska 10/23	Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej w ramach realizacji MPPiRPAoPN
4.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA” ul. Proletariacka 21 15-449 Białystok	„Nasz Dom” ul. Proletariacka 21	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczo - specjalistycznej

Wszystkie ww. placówki wsparcia dziennego spełniają standardy określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zdolność Podmiotów, które złożyły oferty w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 r. była przedmiotem oceny komisji konkursowej.

XII. Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy”

Głównym celem Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” w 2024 roku było zapobieganie społecznie nieakceptowanym zachowaniom dzieci zagrożonych niedostawaniem społecznym poprzez organizowanie im czasu wolnego, rozwijanie ich zainteresowań oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

Celami pośrednimi były m.in.:

- wypracowanie optymalnego, dostosowanego do różnorodnych warunków modelu pracy profilaktyczno – wychowawczej w środowisku otwartym;
- kształtowanie umiejętności współistnienia oraz współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę, zabawę i wybór właściwych form spędzania wolnego czasu;
- towarzyszenie dziecku i modyfikowanie jego niepożądanych zachowań, kształtowanie trwałych zasad i wartości w młodzieży poprzez udział w projektach profilaktycznych, warsztatach tematycznych, zajęciach z komunikacji społecznej, treningach umiejętności społecznych i treningach pewności siebie;
- kształtowanie nawyku uczestnictwa w zajęciach sportowo – rekreacyjnych jako elementu profilaktyki uniwersalnej;
- aktywizacja społeczności lokalnej, w tym głównie rodziców i opiekunów do działań na rzecz ograniczenia zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat tych zachowań oraz budowanie efektywnych mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej;
- pomoc w rozwiązywaniu trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, psychicznych, rodzinnych i prawnych poprzez konsultacje, działania korekcyjne, treningi umiejętności społecznych oraz oddziaływania psycho-edukacyjne.

Współorganizatorami programu w 2024 roku byli:

1. Departament Spraw Społecznych Urząd Miasta Białystok.
2. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Białymstoku (koordynacja Programu).

Z programem współpracowało wiele instytucji i organizacji, w tym:

1. Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Nauk o Edukacji.
2. Biuro Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta.
3. Zarząd Mienia Komunalnego.
4. Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji.
5. Białostocki Ośrodek Kultury.
6. Komenda Miejska Policji w Białymstoku.
7. Straż Miejska w Białymstoku.
8. Stowarzyszenie Wspierania Środowisk Lokalnych „Aktywne osiedle”.
9. Jagiellonia Białystok.
10. Klub UKS TS „Ósemka” Białystok.
11. Młodzieżowy Dom Kultury - Pracownia Informatyczna.
12. Centrum Artystyczne Eliza Sacharczuk.
13. białostockie muzea, kina i teatry.
14. szkoły podstawowe i ponadpodstawowe Białegostoku.
15. organizacje pozarządowe i wolontariat.

Wychowawcy podwórkowi w zakresie swoich działań mieli m.in.:

- 1) organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z białostockich osiedli mieszkaniowych w godzinach popołudniowych w ciągu tygodnia;
- 2) oferowanie ciekawych form spędzania tego czasu - różnorodnych zajęć sportowych, profilaktycznych, rekreacyjnych czy gier zespołowych, wspólnych wyjść (do kina, teatru, na basen, na wystawy, na wycieczki), zajęć plastycznych, spotkań z ciekawymi ludźmi, itp.;
- 3) prowadzenie zajęć uczących dzieci różnych umiejętności społecznych (współdziałania w grupie, nawiązywania nowych kontaktów, integrowania się z środowiskami społecznymi i wychowawczymi), pomagania lepiej zrozumieć świat i ludzi;
- 4) pomoc w rozwiązywaniu codziennych trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych, rodzinnych i rówieśniczych. Zapewnienie wsparcia poprzez otwartość i akceptację zgłaszanych zachowań autodestruktywnych i kryzysów psychicznych;
- 5) tworzenie indywidualnych programów korekcyjnych, programów psychokorekcyjnych lub psychoprofilaktycznych, w szczególności terapii pedagogicznej i sesji socjoterapeutycznych;
- 6) stosownie do potrzeb nawiązanie kontaktu i współpracy z rodzicami i szkołami;
- 7) współpracę z lokalnym systemem wsparcia, w tym placówkami pomocy społecznej i pomocy specjalistycznej.

Uczestnikami Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” były dzieci i młodzież z białostockich osiedli w przedziale wiekowym 6-21 lat (w przypadku rodzeństwa mogły uczestniczyć dzieci w wieku 5 lat). Najlicniejszą grupę wiekową stanowili podopieczni w przedziale 6-12 lat. Średnia ilość osób uczestniczących w zajęciach stacjonarnych w miesiącu - to ok. 336 dzieci, a średnia liczba odwiedzających profil Programu na Facebooku - 2080. W lutym 2024 r. powstał profil Projektu „Świat Nastolatka” na Instagramie, który obserwowało 76 osób. W zajęciach programowych uczestniczyły również dzieci z Białorusi, Ukrainy i Wielkiej Brytanii.

Zestawienie danych w poszczególnych miesiącach 2024 roku:

MIESIĄC	LICZBA DZIECI
Styczeń	230 dzieci – udział stacjonarny 2016- liczba dzieci obserwujących zajęcia online
Luty	325 dzieci – udział stacjonarny 2039- liczba dzieci obserwujących zajęcia online 60 obserwujących na Instagramie
Marzec	455 dzieci – udział stacjonarny

	2045- liczba dzieci obserwujących zajęcia online 71 obserwujących na Instagramie, z łączną ilością polubień 220
Kwiecień	385 dzieci - udział stacjonarny 2050 osób obserwujących zajęcia online 74 obserwujących na Instagramie
Maj	440 dzieci - udział stacjonarny 2068 osób obserwujących zajęcia online 74 obserwujących na Instagramie
Czerwiec	414 dzieci - udział stacjonarny 2079 osób obserwujących zajęcia online 76 obserwujących na Instagramie
Lipiec	254 dzieci - udział stacjonarny 2079 osób obserwujących zajęcia online 76 obserwujących na Instagramie (nowym osiągnięciem było dotarcie do 151 kont)
Sierpień	171 dzieci - udział stacjonarny 2102 osób obserwujących zajęcia online 76 obserwujących na Instagramie
Wrzesień	307 dzieci - udział stacjonarny, 2110 osób obserwujących zajęcia online
Październik	369 dzieci - udział stacjonarny, 2118 osób obserwujących zajęcia online
Listopad	352 dzieci - udział stacjonarny, 2124 osób obserwujących zajęcia online
Grudzień	330 dzieci - udział stacjonarny, 2131 osób obserwujących zajęcia online

W 2024 r. w Programie zatrudnionych było 24 wychowawców i 4 specjalistów (umowy zlecenie), których pracą kierowało dwóch koordynatorów. Przyjęto 5 wolontariuszy, studentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” w 2024 roku był prowadzony na następujących osiedlach miasta Białegostoku: Bojary, Centrum, Dojlidy, Mickiewicza, Nowe Miasto, Piasta I, Przydworcowe, Starosielce i Zielone Wzgórza. Z Programem współpracowały: Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 10, Szkoła Podstawowa nr 19, Szkoła Podstawowa nr 20, Szkoła Podstawowa nr 21, Szkoła Podstawowa nr 31, Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 50 oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5.

Działania programowe były realizowane także w trzech lokalach programowych: na osiedlu Centrum przy ul. Grochowej 4 m. 1, na osiedlu Dojlidy w lokalu przy ul. Dojnowskiej 80 A m. 18 oraz na osiedlu Starosielce przy ul. Barszczańskiej 5A. W lipcu 2024 r. działania w lokalu przy ul. Dojnowskiej 80 A m. 18 zostały zakończone.

W 2024 r. Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” prowadził działania z zakresu animacji czasu wolnego, rozwoju umiejętności i zdolności naszych podopiecznych, oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych między innymi w formie PODWÓREK TEMATYCZNYCH. W oparciu o analizę potrzeb środowisk lokalnych poszczególnych osiedli i ich specyfiki prowadziliśmy:

- PODWÓRKO MŁODEGO AKTORA
- PODWÓRKO PROFILAKTYKI
- PODWÓRKO SZTUKI
- PODWÓRKO WSPARCIA.

PODWÓRKO MŁODEGO AKTORA:

W marcu 2024 r. wznowiło swoje działania Podwórkko Młodego Aktora na osiedlu Piasta przy SP nr 19. Uczestniczyło w nim 10 podopiecznych w wieku 7-15 lat. Spotkania grupy odbywały się 2-3 razy w tygodniu, w zależności od potrzeb i zaangażowania dzieci. Uczestnicy uczyli się dykcji i poprawnej wymowy, improwizacji oraz doskonalili koncentrację uwagi niezbędną podczas pracy scenicznej i interpretacji tekstu.

09.03.2024 r. dzieci wraz z wychowawcami miały okazję obejrzeć w Białostockim Teatrze Lalek spektakl pt.: „Andersen kosmiczny agent” a 20.04.2024 r. w Teatrze „Capitol” w Warszawie musical pt.: „Piotruś Pan”.

Zajęcia teatralne dały dzieciom możliwość wewnętrznego rozwoju, poszerzenia własnej świadomości i nabycia nowych umiejętności teatralnych, scenicznych oraz twórczych.

PODWÓRKO PROFILAKTYKI

W kwietniu 2024 r. rozpoczęło swoją działalność Podwórkko Profilaktyki, które było odpowiedzią na potrzeby środowisk lokalnych, szkolnych i wychowawczych. Swym zakresem obejmowało działania mieszczące się w obrębie wychowania rozumianego, jako proces wspomagania dziecka w osiągnięciu dojrzałości w czterech podstawowych strefach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej, profilaktyki jako zapobieganie zachowaniom ryzykownym, przyjrzeniu się problemom dzieci i młodzieży oraz promocji zdrowia. Organizowano też zajęcia sportowe i terenowe ukierunkowane na kształtowanie umiejętności współpracy w grupie i koncentracji na zadaniu.

W ramach działań Podwórkka nawiązano współpracę z: Akademię Piłkarską Hattrick, Akademią Piłkarską Junior, klubem tenisa stołowego „Ósemka”, klubem sportowym „Tytani”, Młodzieżowym Klubem Sportowym „Batory” oraz Klubem Sportowym Podlasie. Wychowawca podwórkowy podjął współpracę z pedagogami, psychologami i nauczycielami szkół: SP nr 21, SP nr 44, SP nr 48, Branżową Szkołą I Stopnia nr 10 oraz z Biurem Kuratorów Sądowych. Adresatem działań było 8 rodzin z osiedla Starosielce.

PODWÓRKO SZTUKI

W ramach działań Podwórkka Sztuki w 2024 roku organizowane były zajęcia i warsztaty na osiedlach: Centrum i Nowe Miasto. Dzieci w wieku 5-16 lat poznały różne techniki plastyczne m.in.: makramy, decoupage oraz haftu matematycznego. Wielu uczestników po raz pierwszy na spotkaniach Podwórkka próbowało swoich sił w zakresie działań plastycznych i artystycznych. Dzięki zajęciom poprawiali koordynację wzrokowo-ruchową, motorykę małą oraz ćwiczyli wyobraźnię. Tworzyli m. in.: laurki na Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Edukacji Narodowej, okolicznościowe prezenty świąteczne. Uczestnicy spotkań wykonali też: własne puzzle, prace plastyczne z okazji Dnia Ziemi, kolaż o zdrowym trybie życia, „Symbole Narodowe” oraz świętowali Dzień Podróżnika.

Tematyka zajęć dobierana była stosownie do przypadających świąt oraz zainteresowań podopiecznych. Uczestnicy zajęć rozwijali zmysły kompozycyjne i wrażliwość estetyczną. Czynniki te sprzyjały wzmoczonej aktywności dzieci, rozbudzały ich pasję poznawczą, pozwoliły uwierzyć we własne możliwości i uzdolnienia.

PODWÓRKO WSPARCIA

Wyjazd do Trześcianki w lutym 2024 r. rozpoczął działalność Podwórkka Wsparcia, którego celem była integracja uczestników środowisk lokalnych, kształtowanie postaw prospołecznych,

rozwijanie empatii, szacunku i tolerancji oraz promowanie działań na rzecz ochrony środowiska. Tematem przewodnim zajęć był wolontariat, dzieci uczyły się, w jaki sposób można pomagać słabszym, osobom starszym i niepełnosprawnym. W zakresie prowadzonych działań odbywały się: cykliczne warsztaty poznawania emocji i kształtowania własnych uczuć, zajęcia wolontarystyczne, sprzątanie lasów i parków na terenie miasta Białystok.

W maju 2024 r. dzieci wraz z wychowawcami wyjechały do Warszawy, gdzie miały okazję wziąć udział w Niewidzialnej Wystawie BLACKWORLD. Podopieczni przenieśli się w przestrzeń zmysłów, przybliżyli sobie świat ludzi niewidomych oraz rozwijali świadomość i zrozumienie codziennych wyzwań z jakimi stykają się te osoby.

Przez cały rok dzieci brały udział w cyklicznych warsztatach Informatycznych w Młodzieżowym Domu Kultury, które miały na celu poznanie różnych programów edukacyjnych, a także nauki bezpiecznego korzystania z Internetu.

Podwórko przeprowadziło ponad 40 akcji charytatywnych, w trakcie których dzieci uczyły się, w jaki sposób można pomóc drugiemu człowiekowi, współpracy w grupie oraz szacunku do drugiej osoby.

Wychowawcy podwórkowi na osiedlach przeprowadzili zajęcia poświęcone wolontariatowi i sposobom udzielania pomocy potrzebującym w ramach solidaryzowania się z rodakami dotkniętymi powodzią w południowo-zachodniej Polsce.

W lokalu przy ul. Grochowej 4 m. 1 w 2024 r. kontynuowała swoje działania **PODWÓRKOWA PRACOWNIA KREATYWNOCI**. Celem Pracowni było: rozwijanie wyobraźni, indywidualnej twórczości dziecka i doskonalenie sprawności manualnej. W skład zajęć wchodziły elementy: projektowania, rękodzieła, rysunku, lepienia z różnych mas plastycznych i elementy szycia. Przy wykorzystywaniu różnorodnych środków wyrazu plastycznego takich, jak: masy plastyczne czy surowce wtórne dzieci rozwijały umiejętności, pobudzały zmysły oraz przełamywały swoje ograniczenia.

W 2024 r. odbyły się m.in. zajęcia i warsztaty tematyczne, oto przykłady:

- 04.01.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 projektowały kalendarze na 2024 r.
- 12.01.2024 r. dzieci z osiedla Centrum wykonywały mandale, a 19.01.2024 r. tworzyły świeczki sojowe na cele charytatywne.
- 17.01.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 szyły breloczki z filcu, jako prezenty z okazji Dnia Babci i Dziadka.
- 16.02.2024 r. podopieczni z osiedla Centrum uszyli filcowe koty świętując Dzień Kota.
- 28.02.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe tworzyły podkładki techniką decoupage a dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wykonały prace metodą haftu matematycznego.
- 01.03.2024 r. dzieci z osiedla Centrum wykonały pracę plastyczną pt.: „Dzień Olimpijczyka”.
- 05.03.2024 r. dzieci z osiedla Nowe Miasto przy SP nr 50 uczestniczyły w warsztatach wielkanocnych – wykonały jajka techniką decoupage.
- 20.03.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 projektowały kukły Marzanny, jako przygotowanie do pierwszego Dnia Wiosny.
- 19.04.2024 r. dzieci z osiedla Centrum podczas zajęć o tematyce ekologicznej związanych z Dniem Ziemi zrobiły „Brudaska” – potwora brudzącego naszą planetę.
- 23.04.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 z okazji Światowego Dnia Książki wykonały własne mini książeczki.
- 02.05.2024 r. dzieci z osiedla Centrum wykonały prace plastyczne pt.: „Symbole narodowe”, a 06.05.2024 r. tworzyły prace inspirowane muzyką i sztuką polską.
- 07.05.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 tworzyły kolaże z materiałów recyklingowych pt.: „Świat przyszłości”, a 29.05.2024 r. plakaty przedstawiające prawa zwierząt i sposoby ich ochrony.

- 10.05.2024 r. dzieci z osiedla Centrum podczas zajęć o tematyce ekologicznej wykonały doniczki ze zużytych plastikowych butelek, w których posadziły lawendę.
- 22.05.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe z okazji Dnia Mamy wykonały świeczki w kształcie kwiatów tj.: róża, piwonia i goździk.
- 04.06.2024 r. z okazji Dnia Dziecka dzieci z osiedla Centrum bawiły się w małych chemików wykonując eksperymenty m.in.: „Lampa lawa” i „Pasta słoniowa”.
- 24.06.2024 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31, Przydworcowe i Zielone Wzgórza tworzyły własne królestwa z materiałów wykorzystywanych w recyklingu, wymyślając nazwę, historię, hymn, herb, walutę oraz stroje.
- 22.07.2024 r. dzieci z osiedli: Centrum i Zielone Wzgórza malowały kamienie, które później w ramach akcji „Kamyczki” rozłożyły w różnych miejscach podczas spaceru po centrum Białegostoku.
- 19.08.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wykonywały figurki techniką Origami.
- 04.09.2024 r. i 11.09.2024 r. dzieci z osiedli: Centrum i Dojlidy przy SP nr 31 wykonały grę planszową „Monopoly – Wychowawca Podwórkowy”.
- 18.09.2024 r. i 24.09.2024 r. dzieci z osiedli: Centrum i Dojlidy brały udział w zajęciach kulinarnych, podczas których wykonały ciasteczka francuskie z budyniem i owocami oraz marchewkowe muffinki.
- 25.09.2024 r. odbyły się zajęcia krawieckie, na których uszyto maskotki-dynie.
- 02.10.2024 r. dzieci z osiedla Centrum tworzyły jesienne grzyby z ziaren ryżu, pestek słonecznika, dyni oraz waty i płatków kosmetycznych.
- 05.11.2024 r. dzieci z osiedla Centrum wykonywały kolaże o zdrowym stylu życia, 19.11.2024 r. w ramach Międzynarodowego Dnia Tolerancji przygotowały plakaty tematyczne.

W grudniu 2024 r. dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 20 i Nowe Miasto wykonały szopkę bożonarodzeniową.

W Podwórkowej Pracowni Kreatywności przeprowadzono też cykl zajęć pod hasłem „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” połączone z konkursem plastycznym.

DZIAŁANIA PROGRAMOWE W 2024 ROKU

W 2024 roku w ramach działań Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” realizowane były **PROJEKTY PROGRAMOWE**.

W styczniu 2024 r. rozpoczęła się kolejna edycja Projektu „ŚWIAT NASTOLATKA”. Do Projektu dołączyli specjaliści w zakresie pracy z dzieckiem z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i zespołem Aspergera oraz psycholog.

Celami szczegółowymi Projektu były m.in.:

- kształtowanie umiejętności współlistnienia oraz współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę i wybór właściwych form spędzania czasu wolnego;
- budowanie wiary we własne siły, poczucia własnej wartości;
- odkrycie twórczych uzdolnień uczestników programu, talentów w różnych dziedzinach;
- modyfikowanie niepożądanych zachowań, kształtowanie zasad i wartości wśród młodzieży poprzez udział w projektach profilaktycznych, warsztatach tematycznych, treningach umiejętności społecznych.

W 2024 r. Koordynator Programu prowadził: konsultacje pedagogiczne oraz sesje socjoterapeutyczne. Oto zestawienie działań:

Ilość konsultacji z rodzicami: 21.

Ilość konsultacji z osobą pełnoletnią: 6.

Ilość konsultacji z dzieckiem: 15.

Ilość spotkań z dzieckiem: 102.

Ilość spotkań z osobą pełnoletnią: 12.

Ilość uczestników: 22.

Ilość uczestników pełnoletnich: 4.

Oto przykładowe działania prowadzone w ramach Projektu:

W dniach 02.02.-04.02.2024. 10 uczestników Projektu wyjechało do Krakowa. Młodzież wzięła udział w warsztatach „W stronę ciemności” oraz obejrzała spektakl pt.: „Spóźnione odwiedziny” w Teatrze im. J. Słowackiego. Wyjazd miał na celu integrację grupy, naukę przełamywania lęków społecznych oraz rozwijania zainteresowań i pasji.

22.03.2024 r. nastolatki obejrzały Kinie „Forum” film pt.: „Pokój nauczycielski” zaś 26.03.2024 r. film pt.: „Club Zero”.

W dniach 26-28.04.2024 r. 8 nastolatków pod opieką koordynatora Programu i wychowawcy podwórkowego wyjechało do Gdańska. „Koncert w ciemności” dostarczył wielu emocji i nauki postrzegania świata zmysłami. Zwiedzanie Oceanarium w Gdyni, Skwerów Kościuszki i wejście na molo w Sopocie przyniosło niezapomniane wrażenia osobom, które były w Trójmieście po raz pierwszy.

W dniach 31.05.-01.06.2024 r. 6 uczestników Projektu pod opieką koordynatora i wychowawcy podwórkowego wyjechało do Warszawy. Spektakl pt.: „To wiem na pewno” grany w Teatrze Ateneum wywarł ogromne wrażenie na nastolatkach. Z okazji Dnia Dziecka podopieczni wzięli udział w warsztatach tematycznych w Łazienkach Królewskich.

25.09.2024 r. 6 osób i koordynator wzięło udział w pokazie filmów edukacyjnych w Kinie „Helios” Jurowiecka oraz projekcji filmu pt.: „Simona Kossak”.

26.10.2024 r. odbył się wyjazd do Teatru Dramatycznego w Warszawie na spektakl pt.: „Kruk z Tower”. Sztuce towarzyszyło dużo emocji, nastolatki identyfikowały się bardzo mocno z bohaterem oraz jego nastoletnimi problemami.

W dniach 23.11-30.11.2024 r. dwie nastolatki pod opieką koordynatora Programu wzięły udział w Projekcie Erasmus + „Girls - My Power”, który miał miejsce w Krzyżowej pod Wrocławiem. W wymianie międzynarodowej uczestniczyły dziewczęta z: Gruzji, Niemiec, Ukrainy, Walii i Polski. Warsztaty teatralne, plastyczne i fotografii poklatkowej miały na celu wzmacnianie poczucia wartości nastolatek. W ramach Projektu odbyły się wieczory międzykulturowe ukazujące historię danych krajów, miast rodzinnych uczestniczek oraz wycieczka do „Hydropolis” we Wrocławiu. Wyjazd zaowocował nowymi znajomościami i poszerzeniem wiadomości o krajach Unii Europejskiej oraz wyeksponowaniem mocnych stron nastolatek.

27.12.2024 r. 5 nastolatków wraz z koordynatorem Programu obejrzało w Kinie „Forum” film pt.: „W pokoju obok”.

W ramach Projektu psycholog przeprowadził 3 konsultacje z rodzicami oraz 1 konsultację z osobą pełnoletnią. Odbyło się 57 spotkań indywidualnych z nastolatkami a także 3 z osobami pełnoletnimi. W 2024 r. psycholog pracował z 6 osobami, w tym 1 pełnoletnią.

Proponowane zajęcia w ramach Projektu „Świat Nastolatka” pokazują, jak ważne w rozwoju dziecka są procesy poznawcze, rozwijanie zainteresowań i kształtowanie właściwych postaw społecznych. Nasi podopieczni doskonalili swoje umiejętności, odkrywali pasje i nowe talenty m.in. w Centrum Artystycznym Elizy Sacharczuk.

TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

Od stycznia 2024 r. rozpoczęła się kolejna edycja zajęć Treningu Umiejętności Społecznych. Spotkania były integralną częścią Projektu „Świat Nastolatka” i miały na celu pracę w obszarach, które pomagają nastolatkom w zakresie relacji społecznych i emocji.

Trenerzy prowadzili konsultacje z rodzicami, nastolatkami, osobami pełnoletnimi uczestniczącymi w Projekcie oraz spotkania indywidualne. Oto zestawienie działań:

Ilość spotkań z dzieckiem: 167.

Ilość konsultacji z rodzicami: 9.

Ilość konsultacji z osobą pełnoletnią: 8.

Ilość spotkań z osobą pełnoletnią: 20.

Ilość uczestników: 15.

Ilość uczestników pełnoletnich: 3.

Wyjścia/wyjazdy: 1 (26.06.2024 r. wyjazd do Warszawy).

Konsultacje indywidualne miały na celu naukę pokonywania napotykaných trudności, przeżywanych emocji i doświadczeń. Podczas spotkań pracowano nad budowaniem prawidłowych relacji rówieśniczych oraz przełamania swoich oporów i barier społecznych.

W ramach konsultacji terapii uzależnień przeprowadzono: 7 konsultacji z rodzicami, 2 konsultacje z osobami pełnoletnimi, 5 konsultacji z nastolatkami i 4 sesje z młodzieżą.

Zajęcia z rysunku – jako forma socjoterapii i arteterapii były prowadzone w lokalu programowym przy ulicy Barszczańskiej 5A oraz w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Spotkania ukazywały, jak można wykorzystać rysunek w dorosłym życiu i powiązać go z pracą zawodową. Stanowiły one także okazję do wyciszenia się, a także zwrócenia uwagi na problemy społeczne z którymi zmagają się nastolatki.

W 2024 r. przeprowadzone zostały zajęcia w następującej formie:

COPOW, zajęcia indywidualne (raz w tygodniu -1h) – uczestniczyło 8 osób.

COPOW, zajęcia grupowe (raz w tygodniu-3h) – uczestniczyło 8 osób.

Lokal przy ul. Barszczańskiej 5 A, zajęcia grupowe (raz/dwa razy w tygodniu) – uczestniczyło 36 osób.

Zajęcia grupowe oparte były głównie o nastolatki w wieku 13-20 lat, które ćwiczyły rysunek negatywami oraz fotorealistyczny (rysunki zwierząt na kratkach). Na osiedlu Starosielce zajęcia grupowe były zróżnicowane wiekowo (z przewagą osób w wieku 6-14 lat), dlatego poziom trudności był dostosowywany do umiejętności uczestników. Tematyka prac oraz ćwiczeń opierała się na zainteresowaniach dzieci i młodzieży, a także na świętach lub ważnych wydarzeniach.

Odbyły się 3 warsztaty z nauki rysunku w lokalu programowym przy ul. Orlej 6A dla grup dzieci z osiedla Dojlidy oraz Przydworcowe, w których udział wzięło 14 dzieci.

Dodatkowo w ramach zajęć uczestnicy odwiedzili wystawy malarskie na Wydziale Budownictwa i Nauk o Środowisku Politechniki Białostockiej.

PROJEKT CYRKOWY

Od maja 2024 r. w Programie rozpoczął się nowy Projekt: „Kształtowanie umiejętności społecznych w oparciu o pedagogikę cyrku”, w którym udział wzięło ok. 30 dzieci z białostockich osiedli. Uczestnicy projektu uczyli się umiejętności cyrkowych tj.: kręcenie talerzami, flowerstickiem i diabło. Przy użyciu w/w akcesoriów cyrkowych ćwiczą koordynację wzrokowo-ruchową, równowagę, koncentrację uwagi oraz usprawniano motorykę małą.

PROJEKT FOTOGRAFICZNY

W kwietniu 2024 r. w ramach działań programowych rozpoczął się Projekt Fotograficzny, który był realizowany na trzech osiedlach: Centrum, Przydworcowe i Nowe Miasto. Uczestnicy poznali m. in. różnice pomiędzy aparatem analogowym a cyfrowym i „lustrzanką”. Uczyli się obróbki zdjęć, wykonywali zdjęcia plenerowe oraz zdjęcia martwej natury, portrety przy wykorzystaniu lamp błyskowych i tła.

Dzieci wykonywały zdjęcia plenerowe w: Supraślu, wokół Pałacu Branickich, na plaży miejskiej BOSiR oraz martwej natury i portrety przy wykorzystaniu lamp błyskowych. Uczyły się też: w jaki sposób można wykonać zbliżenia, pierwszy i drugi plan na zdjęciu oraz jak uzyskać efekt rozmycia.

PROJEKT KULINARNY

W lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5A od marca do czerwca 2024 r. realizowany był Projekt Kulinarny, w którym udział wzięło 12 podopiecznych.

Celem Projektu było zapoznanie uczestników z potrawami z różnych regionów Polski oraz nauka ich przygotowania. W marcu 2024 r. uczestnicy mieli okazję wykonać potrawy z kuchni góralskiej: „kwaśnicę”, „moskole” a z kuchni kaszubskiej: zupę „dziadówkę” oraz placki „ruchanki”. W kolejnym miesiącu dzieci przygotowały potrawy z kuchni pomorskiej: pastę z makreli, z kuchni kujawskiej: piernik oraz z kuchni małopolskiej: sznyceł, sernik wiedeński. W maju 2024 r. uczestnicy wykonali potrawy z kuchni warmińsko-mazurskiej: „dzyndzałki”, czyli mazurskie pierogi z mięsem wołowym i boczkiem oraz zupę szczawiową, z kuchni śląskiej: „karminadle” czyli kotlety mielone z puree i surówką. W czerwcu królowały potrawy z kuchni podlaskiej: „kartacze” i babka ziemniaczana.

Dzieci podczas wykonywania potraw kształtowały podstawowe umiejętności kulinarne takie, jak: krojenie, tarkowanie, smażenie i gotowanie oraz posługiwanie się drobnym sprzętem AGD. Przygotowując posiłki oswajały się z nowymi smakami, których wcześniej nie miały okazji spróbować. Śladem zostawionym po zajęciach była niewątpliwie kulinarna mapa Polski, którą młodzi kucharze wykonali samodzielnie. Podczas zajęć podopieczni uczyli się wykorzystywać w kuchni zmysły: smaku, wzroku, dotyku oraz węchu.

Wspólne przygotowanie posiłków, a następnie ich spożywanie było okazją do zacieśnienia więzi wychowawców i dzieci, uczenia się współpracy i wzmocnienia u wychowanków wiary w siebie i swoje możliwości.

PROJEKT „POZNAJMY TEATR”

W miesiącach marzec-czerwiec 2024 r. realizowany był Projekt „Poznajemy Teatr” w ramach działań Podwórka Młodego Aktora, w którym wzięło udział 42 osoby, w wieku 6-15 lat z osiedli: Piasta, Przydworcowe i Starosielce.

Celem głównym warsztatów było zapoznanie uczestników z pojęciem teatru oraz technikami, jakie w ramach tego pojęcia są stosowane. Wzbogacenie dzieci i młodzież o umiejętności pracy nad swoimi emocjami, gestami i wyobraźnią, poprzez m.in. wprowadzanie na warsztatach zabaw rozwijających umiejętność improwizacji, ekspresji ruchu, twórczego myślenia czy poprawnej wymowy.

W czasie trwania projektu organizowane były tematyczne zajęcia dla dzieci:

- Teatr Cieni – poznanie techniki pracy.
- Teatr Kamishibai.
- Teatr Grecki.
- Warsztaty z improwizacji.

SOCJOTERAPEUTYCZNY PROJEKT MAKRAMOWY. „ROZWIĄZUJEMY PROBLEMY, ZAPLATAMY MARZENIA”.

Projekt realizowany był w listopadzie i grudniu 2024 r. w Podwórkowej Pracowni Kreatywności. Odbyło się 8 spotkań, w których udział wzięło 5 nastolatków z miasta Białystok, w wieku 13-16 lat. Pierwszy miesiąc był poświęcony integracji grupy, spotkaniom z wychowankami, w trakcie których rozmawiano na temat słabych i mocnych stron, talentów oraz zauważania pozytywów. Uczestniczki uczyły się podstawowych splotów makramy, wykonały: liście, breloczki, lampiony i łapacze snów z bawełnianego sznurka. Kolejny miesiąc został poświęcony nauce przyjmowania komplementów, planowaniu przyszłości z wykonaniem mapy marzeń oraz samoakceptacji. Czas przedświąteczny wypełniło przygotowanie aniołków, choinki i ozdób choinkowych z makramy.

Dzięki takim projektom młodzież lepiej poznaje siebie, jest w stanie zaakceptować swoje słabości, przekuwając je w zalety. Rozumie, że dążenie do ideału i podążanie za trendami jest bezskuteczne w przypadku braku pewności siebie i samoakceptacji. Nastolatki rozwijają w sobie empatię oraz zrozumienie i szacunek do odmienności. Lepsze poznanie siebie i otaczającego świata pomaga zredukować stres i ciągły pościg za byciem „na czasie”.

ZAJĘCIA REKREACYJNO-SPORTOWE

Głównym celem zajęć sportowo-rekreacyjnych było wspomaganie harmonijnego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży oraz przygotowanie do wszechstronnego uczestnictwa w kulturze fizycznej. Ważnym elementem spotkań było rozwijanie zainteresowań sportowych oraz zrozumienie potrzeby dbania o własną sylwetkę, zdrowie i sprawność fizyczną. Pracowano nad opanowaniem swoich emocji podczas gier i zabaw z elementami współzawodnictwa. W 2024 r. zajęcia odbywały się na orlikach: na osiedlu Starosielce, przy SP nr 21, SP nr 44 i ZSP nr 5 gdzie prowadzono zajęcia: piłki koszykowej, piłki nożnej, piłki siatkowej, discgolfa oraz ogólnorozwojowe. W lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A młodzież doskonaliła umiejętności gry w ping-ponga i bilard.

Organizowano gry terenowe w: Lesie Zwierzyńskim, Lesie Bacieczkowskim a także wyjścia do Parku Konstytucji 3 Maja, Parku Planty, Akcentu ZOO” na kompleks sportowy przy ul. Fredry, na plażę BOSiR Dojlidy, place zabaw na osiedlach: Jaroszkówka, Pieczurki, Wyżyny i Zielone Wzgórze.

W dniu 23.11.2024 r. odbył się turniej tenisa stołowego, który został zorganizowany przez wychowawców podwórkowych w SP nr 21. Wzięła w nim udział młodzież z osiedla Starosielce oraz wychowankowie Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego w Różanymstoku

Wychowawcy podwórkowi w 2024 r. organizowali wycieczki rowerowe, w czasie których podopieczni podziwiali walory przyrodnicze Podlasia oraz uczyli się współpracy.

FERIE ZIMOWE 2024

Działania programowe podczas ferii zimowych 2024 r. ukierunkowane były na: integrację środowisk wychowawczych, pokazanie dzieciom różnorodnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie kreatywności, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie oraz rozwijanie zainteresowania i ciekawości otaczającym światem. Oto przykłady podejmowanych działań:

- 22.01.2024 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A miały miejsce zajęcia kulinarne „Włoski poniedziałek”.
- 25.01.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce obejrzały film pt.: „Leo”.
- 26.01.2023 r. dzieci z osiedli Przydworcowe i Nowe Miasto udały się do Kina „Helios” w Galerii Białej na film pt.: „Akademia Pana Kleksa”.
- 25.01.2024 r., 30.01.2024 r. i 31.01.2024 r. w Podwórkowej Pracowni Kreatywności odbyły się zajęcia kulinarne, podczas których dzieci z osiedli: Dojlidy przy SP nr 31, Nowe Miasto i Przydworcowe wykonały rogaliki z dżemem i obejrzały film pt.: „Epoka lodowcowa”.
- 30.01.2024 r. i 31.01.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce brały udział w akcji „Ferie na Stadionie” organizowanej na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Uczestniczyły w zajęciach przygotowanych przez Towarzystwo Kultury Sportowej MAT, odwiedziły Epi-Centrum Nauki oraz brały udział w grach i animacjach prowadzonych przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych START.
- 31.01.2024. w Podwórkowej Pracowni Kreatywności dzieci mogły skorzystać z „Escape Room”, gdzie czekało na nie 12 zagadek.

Z feryjnej oferty Programu w styczniu 2024 r. skorzystało ok. 200 dzieci.

W lutym 2023 r. kontynuowano działania Programu podczas ferii zimowych, organizując zajęcia i wyjścia, oto przykłady:

- 01.02.2024 r. dzieci z osiedli: Centrum, Dojlidy przy SP nr 31 i Starosielce wraz z wychowawcami udały się do Kina Helios na film pt.: „Akademia Pana Kleksa”. Grupa z osiedla Przydworcowe bawiła się na Balu Karnawałowym w lokalu przy ul. Grochowej 4, a grupa z osiedla Starosielce – w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A.
- 01.02.2024 r. i 03.02.2024 r. dzieci z osiedla Piasta uczestniczyły w zajęciach teatralnych o charakterze improwizacyjnym.
- 02.02.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wzięły udział w zajęciach nauki rysunku w lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5A, a 03.02.2024 r. wzięły udział w warsztatach pt.: „Śladami pogromców Enigmy” w Muzeum Wojska.

W dniach 02-04.02.2024 r. został zorganizowany wyjazd integracyjny do Trześcianki, w którym udział wzięło 17 dzieci z osiedli: Bagnówka, Nowe Miasto i Przydworcowe. Uczestnicy poprzez zabawy integracyjne mieli okazję lepiej się poznać a w trakcie zajęć cyrkowych rozwijali koordynację ruchową. Wychowawcy przeprowadzili też warsztaty z elementami socjoterapii, dzieci podnosiły swoje poczucie wartości oraz kształtowały umiejętności komunikacyjne. Pracowały nad samodzielnością i współpracą podczas zajęć kulinarnych, mini kursu przetrwania w lesie czy w trakcie przygotowania ogniska.

Z feryjnej oferty Programu w lutym 2024 r. skorzystało ok. 130 dzieci.

Podczas ferii zimowych wychowawcy podwórkowi przeprowadzili cykl zajęć profilaktycznych i plastycznych pod hasłem „Bezpieczne ferie”.

WAKACYJNY PROJEKT „NA TROPIE WŁÓCZYKIJA”

W lipcu 2024 r. był realizowany wakacyjny projekt „Na tropie Włóczykija” skierowany do dzieci z osiedli: Piasta i Starosielce. Celem projektu było pokazanie podopiecznym różnorodnych miejsc, z walorami przyrodniczymi, historycznymi i kulturalnymi. W ramach projektu zostały zorganizowane 4 wyjazdy. 05.07.2024 r. uczestnicy projektu pojechali do Supraśla, gdzie poruszając się ścieżką edukacyjną położoną wokół Bulwarów miasta, mogli poznać jego historie i kulturę. 09.07.2024 r. dzieci pojechały do Sokółki pociągiem, co dla wielu osób było nowością, korzystały z atrakcji oferowanych na sokólskim kąpielisku oraz zwiedziły wystawy w Domu Kultury. 10.07.2024 r. odbył się wyjazd do Zoo w Warszawie, gdzie dzieci mogły obserwować ponad 12 000 zwierząt reprezentujących około 500 gatunków z czego blisko 50 objętych Europejskim Programem Ochrony Zwierząt. Wyjazd do Uhowa odbył się 12.07.2024 r., w trakcie którego dzieci miały okazję wejść

na jedną z najwyższych wież widokowych w regionie i zobaczyć rzadko spotykane krajobrazy oraz przemaszerować ścieżką edukacyjną poszerzając wiedzę przyrodniczą.

W 2024 r. w ofercie działań Programu były **WIECZORY FILMOWE**, które cieszyły się zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży. Zajęcia miały na celu stymulowanie rozwoju emocjonalnego i poznawczego za pośrednictwem wybranych pozycji filmowych. Obejrany film był omawiany, dyskutowano o jego treści, głównych bohaterach, jak również płynącym morale ekranizacji. Oto przykłady zajęć:

- 09.01.2024 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A podopieczni obejrzeli film pt.: „Cudowny chłopak”;
- 14.02.2024 r. w lokalu przy ul. Grochowej 4/1 podopieczni obejrzeli film animowany pt.: „Sekretne życie zwierzaków domowych”, zaś w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A nastolatki obejrzały film pt.: „Gwiazd naszych wina”.
- 05.03.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzały film animowany pt.: „Życzenie”.
- 15.04.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce obejrzały film animowany pt.: „Barbie. Tajne agentki”, a 24.04.2024 r. film pt.: „Barbie”.
- 20.05.2024 r. film pt.: „Akademia Pana Kleksa” (starsza wersję), a 31.05.2024 r. filmy animowane pt.: „Shrek” i „Shrek 2”.
- 22.06.2024 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A dzieci obejrzały film pt.: „Za duży na bajki 2”.
- 05.07.2024 r. dzieci z osiedli: Centrum, Dojlidy i Nowe Miasto, r. obejrzały film animowany pt.: „W głowie się nie mieści”.
- 20.08.2024 r. grupa z osiedla Starosielce obejrzała w ramach maratonu filmowego z Harrym Potterem filmy: „Harry Potter i Kamień Filozoficzny” i „Harry Potter i Komnata Tajemnic” a 28.08.2024 r. „Akademia tańca”.
- 06.09.2024 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej obejrzano komedię muzyczną pt.: „Poczujcie rytm” oraz 11.09.2024 r. film animowany „Miasteczko Halloween”.
- 24.10.2024 r. dzieci z osiedla Zielone Wzgórza przy ZSP nr 5 uczestniczyły w projekcji filmu animowanego „WALL.E”.
- 22.10.2024 r. młodzież z tego osiedla Starosielce obejrzała film fabularny pt.: „Młodzi gniewni”.
- 06.11.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe obejrzały film pt.: „Coco”, a 20.11.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzały film pt.: „Prawie świąteczna opowieść”.
- 05.12.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce obejrzały bajkę pt.: „Tamte Świąta”, natomiast 12.12.2024 r. jedna grupa z osiedla Przydworcowe obejrzała film pt.: „The Grinch: Świąt nie będzie”, a druga grupa „Kevin sam w domu”.

W ramach działań Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” w 2024 r. zorganizowano zajęcia tematyczne i wyjścia, to przykłady:

- 11.01.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 odwiedził wyjątkowy gość: Xinlong - nauczyciel języka chińskiego, który opowiedział o swojej ojczyźnie i przedstawił stworzoną przez siebie prezentację multimedialną o Chinach. Dzieci poznały między innymi: stolicę, flagę, walutę, różnice kulturowe między Polską a Chinami oraz podstawy języka chińskiego.
- 12.02.2024 r. w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5 A uczyły się szydełkowania.
- 22.02.2024 r. na osiedlu Dojlidy przy SP nr 31 dzieci rozmawiały o przyjaźni, wykonały mapy myśli oraz stworzyły własne „przepisy” udanej przyjaźni.
- 16.03.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wybrały się na Stadion Miejski na Festiwal Roślin.
- 22.03.2024 r. zostało zorganizowane wyjście grupie młodzieży z osiedla Starosielce na Stadion Miejski na mecz Polska-Anglia w ramach Elite League U-20.
- 19.04.2024 r. i 26.06.2024 r. dzieci z osiedla Piasta uczestniczyły w zajęciach sportowych w MMA CLUB Białystok.

- 22.05.2024 r. grupa dzieci z osiedla Starosielce uczestniczyła w zajęciach sportowych w Strefie Wysokich Lotów.
- 24.06.2024 r. grupa dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 obejrzała instalację artystyczną „królewskie ogrody” w ogrodzie Pałacu Branickich.
- 05.07.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wyszły do Parku Militarnego, gdzie uczestniczyły w warsztatach pt.: „Dlaczego armata się cofa”.
- 11.07.2024 r. dzieci z osiedla Centrum i Dojlidy wzięły udział w zajęciach z pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 21.08.2024 r. i 27.08.2024 r. dzieci z osiedla Zielone Wzgórza przy ZSP nr 5, a 23.08.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 wyruszyły szlakiem turystycznym „WidziMisie”, aby odszukać 16 figurek niedźwiadków rozlokowanych w centrum miasta.
- 07.09.2024 r. dzieci z osiedla Piasta uczestniczyły w Letnim Festiwalu Teatralnym BLIŻEJ.
- 12.09.2024 r., 18.09.2024 r. i 26.09.2024 r. dzieci z osiedla Zielone Wzgórza przy ZSP nr 5 wzięły udział w warsztatach nauki tańca: cza-cza, samba i jive.
- 26.09.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce wyszły wraz z wychowawcami basen na Pływalni Rodzinnej przy ul. Stromej 1A.
- 19.10.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe uczestniczyły w Festiwalu Azjatyckim i Festiwalu Kawy i Czekolady zorganizowanym na Stadionie Miejskim;
- 26.10.2024 r. młodzież z osiedla Starosielce uczyła się lub doskonaliła swoje umiejętności gry w bilard w klubie bilardowego „Elida”.
- 09.11.2024 r. i 15.11.2024 r. dzieci z osiedli: Piasta i Centrum udały się na Cmentarz Wojskowy, gdzie postawiły znicze na grobach poległych żołnierzy w ramach upamiętnienia Dnia Niepodległości.
- 22.11.2024 r. odbyła się programowa impreza andrzejkowa w lokalu programowym w COPOW, w której wzięły udział dzieci z osiedli: Piasta, Przydworcowe i Nowe Miasto.
- 09.12.2024 r. dzieci z osiedli: Dojlidy, Nowe Miasto, Piasta, Przydworcowe oraz Starosielce uczestniczyły w spotkaniu ze świętym Mikołajem z Rovaniemi w Finlandii, które odbyło się w Filharmonii Podlaskiej, w spotkaniu wzięło udział 80 dzieci.

W ramach działań programowych w 2024 r. odbywały się warsztaty plastyczne związane tematycznie ze świętami i uroczystościami m.in.: Dniem Babci i Dziadka, Walentynkami, Dniem Kobiet, Wielkanocą, Świętem Flagi, Konstytucji 3 Maja, Dniem Matki, Dniem Ojca, Dniem Dziecka, Dniem Wszystkich Świętych, Narodowym Świętem Niepodległości i Świętami Bożego Narodzenia.

Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych podopiecznych i ich rodzin przygotowaliśmy 182 paczki na Święta Wielkanocne.

W grudniu 2024 r. w ramach integracji uczestników zajęć w lokalu programowym przy ul. Barszczańskiej 5A zorganizowano grupie dzieci z osiedli: Piasta i Starosielce wspólne pieczenie i ozdabianie pierniczków. Odbyły się też wigilie programowe, z udziałem dzieci, wychowawców, koordynatorów Programu, podczas których rozdano łącznie 236 paczek.

WSPÓLPRACA ZE SZKOŁAMI I INSTYTUCJAMI.

W 2024 r. Program w ramach działań na rzecz stworzenia środowiskowej koalicji profilaktyczno – wychowawczej współpracował ze szkołami podstawowymi na terenie miasta Białystok. W porozumieniu z dyrekcjami szkół zajęcia tematyczne, rekreacyjne i sportowe były prowadzone w wyznaczonych do tego salach, na boiskach szkolnych i terenach rekreacyjnych.

24.05.2024 r. wychowawcy podwórkowi i koordynator przeprowadzili warsztaty tematyczne w Zespole Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego nr 1 w Białymstoku. 09.06.2024 r. miał miejsce Festyn Rodzinny organizowany przy Kościele pw. Świętego Andrzeja Boboli w Białymstoku, podczas którego wychowawcy prowadzili stoisko z: brokatowymi tatuażami i malowaniem twarzy.

14.06.2024 r. podczas obchodów Święta Szkoły Podstawowej nr 19 w Białymstoku wychowawcy podwórkowi prowadzili animacje.

W ramach zajęć Podwórka Sztuki odbywały się warsztaty kreatywne dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 50 w Białymstoku, w których udział wzięło ok. 115 dzieci.

19.12.2024 r. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych odwiedzili uczniowie III klasy Zespołu Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego nr 1 w Białymstoku. Koordynator Programu przeprowadził warsztaty świąteczne z elementami socjoterapii, podczas których dzieci mogły wykonać karty świąteczne oraz przestrzenną choinkę. Rozmawiano też na temat zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia i towarzyszących im podlaskich zwyczajów.

Kontynuowana była współpraca z Pracownią Informatyczną Młodzieżowego Domu Kultury przy ul. Żabiej w Białymstoku. Podopieczni chętnie korzystali z oferty proponowanych zajęć, m.in.:

- 05.01.2024 r., 12.01.2024 r. i 19.01.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wykonały kolaże, kalendarze ze swoimi zdjęciami oraz upominki dla babć i dziadków.
- 16.02.2024 r. i 23.02.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wykonały kolaże korzystając z programu PhotoImpact oraz Photoshop.
- 08.03.2024 r., 15.03.2024 r., 22.03.2024 r. i 29.03.2024 r. dzieci tworzyły krajobrazy, wykonywały grafiki tematyczne w programie Photoshop oraz poznały nowe programy umożliwiające wykonanie ozdób świątecznych oraz kartek i kolaży wielkanocnych.
- 12.04.2024 r., 19.04.2024 r., 26.04.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe konstruowały i tworzyły krajobrazy, wykonywały grafiki tematyczne 3D w programie Photoshop.
- 07.06.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe wykonały kartki z okazji Dnia Ojca w wybranym przez siebie programie.
- 06.09.2024 r. i 27.09.2024 r. dzieci z osiedla Przydworcowe tworzyły za pomocą graficznych programów jesienne kolaże oraz plany lekcji.
- 04.10.2024 r. i 18.10.2024 r. dzieci z osiedla Piasta wzięły udział w warsztatach podstawowych technik animacyjnych.
- 08.11.2024 r., 15.11.2024 r. i 29.11.2024 r. dzieci z osiedla Piasta uczyły się m.in. obsługi programu „Libre Office” i programu graficznego do wykonywania modeli 3D.
- 06.12.2024 r., 10.12.2024 r. i 13.12.2024 r. dzieci z osiedla Piasta wykonały pocztówki i ozdoby świąteczne w programie graficznym, a także projektowały choinki, które ozdabiały za pomocą funkcji oferowanych przez program „Libre Office Draw”.

Na terenie osiedla Starosielce wychowawcy współpracowali ze Stowarzyszeniem Wspierania Środowisk Lokalnych „Aktywne osiedle”.

W 2024 roku korzystaliśmy z wielu ofert instytucji na terenie miasta Białegostoku, m.in.:

1. Muzeum Wojska w Białymstoku podopieczni Programu odwiedzali kilkakrotnie, m.in.:

- 13.01.2024 r. i 20.01.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 brały udział w warsztatach: „Pałac Branickich” i „Mali patrioci”. Na zakończenie zajęć każde dziecko otrzymało „Odznakę małego patrioty”.
  - 17.02.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce brały udział w warsztatach „Wojskowy poligon”.
  - 02.03.2024 r. dzieci z osiedla Dojlidy przy SP nr 31 uczestniczyły w warsztatach „Wojskowe pamiątki”.
  - 21.08.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce wzięły udział w warsztatach pt.: „Ile waży czołg?” zorganizowanych przez Muzeum Wojska w Parku Militarnym.
2. W ramach współpracy z Białostockim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji dzieci i młodzież korzystała z lodowiska miejskiego i plaży w Dojlidach.
3. Korzystano też z ofert Kina „Helios” w Galerii Atrium Białą:
- 10.04.2024 r. dziewczynki z osiedla Starosielce obejrzały film pt.: „Za duży na bajki 2”.

- 25.05.2024 r. grupa dzieci z osiedla Nowe Miasto obejrzała film animowany pt.: „Strażniczka smoków”.
  - 05.08.2024 r. dzieci z osiedla Piasta obejrzały film pt.: „Gru i Minionki: Pod Przykrywką”.
  - 11.11.2024 r. dzieci z osiedla Starosielce uczestniczyły w seansie filmowym animowanej opowieści pt.: „Dziki robot”.
  - 13.12.2024 r. dzieci z osiedla Zielone Wzgórza obejrzały film animowany pt.: „Renifer Niko i zaginione sanie Mikołaja”, a 17.12.2024 r. grupa z osiedla Starosielce obejrzała film pt.: „Vaiana 2”.
4. W ramach współpracy z Klubem Jagiellonia Białystok nasi najstarsi podopieczni mogli 14.04.2024 r. obejrzyć na Stadionie Miejskim mecz Jagiellonii Białystok z Cracovią. W dniu 25.05.2024 r. zostało zorganizowane wyjście grupie dzieci i młodzieży we współpracy z Ultrą Dziecięcą na mecz Jagiellonii Białystok z Wartą Poznań.
  5. 09.08.2024 r. przy lokalu programowym na osiedlu Starosielce odbyło się spotkanie dzieci ze strażnikami miejskimi i psem.
  6. Na zaproszenie Podlaskiego Stowarzyszenia Sportowego Osób Niepełnosprawnych START 16.11.2024 r. grupy z osiedli: Nowe Miasto i Starosielce uczestniczyły w meczu koszykówki na wózkach KS Pirat Olszyn vs. START Białystok rozegranym w ramach turnieju „Basketball Cup 2024” na hali sportowej Zespołu Szkół Mechanicznych w Białymstoku.

W dniu 21.10.2024 r. w lokalu przy ul. Orlej 6A odbyło się spotkanie koordynatora Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” z uczestnikami wizyty studyjnej realizowanej w ramach projektu „ZDROWA RODZINA” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS. 7 asystentów rodziny i 4 pracowników Placówki Wsparcia Dziennego Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach w celu wymiany doświadczeń zapoznało się z działaniami Programu oraz podzieliło się swoimi praktykami ze współpracy z rodzinami.

Realizując cel pośredni - pomoc w rozwiązywaniu doraźnych trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych, rodzinnych, jak i psychologicznych organizowaliśmy w 2024 r. warsztaty i spotkania ze specjalistami.

W lokalach programowym na osiedlach: Dojlidy i Starosielce wychowawcy pomagali podopiecznym przy odrabianiu prac domowych oraz osobom, które zgłosiły chęć wspólnej nauki.

Program kontynuował współpracę z logopedą, który ma swój gabinet w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A. Pod jego opieką było 9 dzieci, które uczestniczyły w 173 spotkaniach indywidualnych. Przeprowadził on też 3 konsultacje z rodzicami.

Zajęcia edukacyjno-terapeutyczne dla dzieci z zespołem Aspergera, prowadzono w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Specjalista odbył 5 konsultacji z rodzicami oraz przeprowadził 47 spotkań indywidualnych dla 4 dzieci. W zakresie prowadzonych zajęć współpracował z pedagogiem SP nr 10.

Zajęcia dla dzieci i młodzieży ze spektrum autyzmu prowadzono również w COPOW. W 2024 r. podczas 108 spotkań, z zajęć skorzystało 15 dzieci i 1 osoba pełnoletnia. Terapeuta przeprowadził też 8 konsultacji z rodzicami. 3 spotkania grupowe odbyły się w lokalu przy ul. Barszczańskiej 5A.

Wychowawcy podwórkowi kontaktowali się z pedagogami szkolnymi, m.in.: ze Szkoły Podstawowej nr 20 i Szkoły Podstawowej nr 21 w Białymstoku.

Wymiana uwag, spostrzeżeń z wychowawcami, specjalistami, pedagogami, rodzicami i dziećmi, wskazują na konieczność podejmowania większej liczby zajęć o charakterze socjoterapeutycznych i tematycznych skierowanych do podopiecznych w sytuacjach kryzysowych. Ogromnie cieszy fakt, iż rodzice i opiekunowie zgłaszali chęć uzyskania pomocy od koordynatorów, specjalistów i wychowawców w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych, problemów rodzinnych i szkolnych. Wspólnie poszukiwano rozwiązań i ustalano zakresy współpracy z różnymi instytucjami na terenie miasta.

W ramach zadań programowych wychowawcy podwórkowi uczestniczyli w różnych formach **ZAJĘĆ DOSKONALĄCYCH**. W 2024 r. szkoliło się 18 wychowawców podwórkowych i 2 koordynatorów Programu. Łączna ilość odbytych szkoleń tej grupy to 41.

29.01.2024 r. odbyło się szkolenie Programowe: „Zarządzanie umiejętnościami społecznymi w pracy z dziećmi i młodzieżą”, z blokiem „Dlaczego młodzież sięga po substancje psychoaktywne”, w którym udział wzięło 20 osób.

08.02.2024 r. koordynatorzy Programu wzięli udział w konferencji „Prawne, psychologiczne i organizacyjne aspekty wdrażania Standardów Ochrony Dzieci i Młodzieży w placówce oświatowej”, która miała miejsce w Centrum Edukacji Nauczycieli.

15.02.2024 r. koordynator programu i 3 wychowawców podwórkowych uczestniczyło w Konferencji „Followersi – zniewoleni czy wolni? O uzależnieniu dzieci i młodzieży od świata cyfrowego”.

Koordynator Programu 13.11.2024 r. uczestniczył w konferencji on-line „Uczeń w kryzysie psychicznym – interwencja po próbie samobójczej” organizowanej przez Kuratorium w Białymstoku i 22.11.2024 r. w Konferencji „Teoretyczny i praktyczny aspekt pomocy psychologicznej podczas zdarzeń masowych i jednostkowych na terenie województwa podlaskiego” zorganizowanej przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

18.11.2024 r. i 02.12.2024r. w lokalu przy ul. Orlej 6A odbyły się spotkania koordynatora Miejskiego Programu „Wychowawca Podwórkowy” ze studentami III roku studiów pierwszego stopnia pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

Miejski Program „Wychowawca Podwórkowy” prowadził stronę internetową oraz profile na Facebooku i Instagramie, na których informowano o aktualnych wydarzeniach.

Koordynatorzy Programu prowadzili ewaluację działań wychowawców podwórkowych pod względem: prowadzenia zajęć zgodnie z przyjętym harmonogramem, współpracy ze szkołami lub innymi instytucjami na terenie osiedla, proponowanych bloków tematycznych, zajęć i spotkań, aktywnego uczestniczenia w zajęciach, przygotowania i zaangażowania podczas imprez programowych oraz prowadzenia dokumentacji programowej.

Realizacja Programu oparta była na współpracy między współorganizatorami.

XIII. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w 2025 roku

1. Realizacja założeń Białostockiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 - 2026.
2. Dalsze zapewnianie dostępu do specjalistycznego poradnictwa rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Dalsze zapewnianie warunków do organizowania zajęć edukacyjno-warsztatowych skierowanych do rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.
4. Kontynuacja zadania gminy w zakresie pracy z rodziną, poprzez zatrudnienie odpowiedniej liczby asystentów w stosunku do pojawiających się potrzeb.
5. Dalsze umożliwianie asystentom rodziny podnoszenia kwalifikacji poprzez różne formy szkoleń, w tym szkoleń w zakresie koordynacji wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem”, przeciwdziałania przemocy domowej oraz psychoedukacyjnych dla profesjonalistów w zakresie opieki i wychowania dziecka.
6. Dalsze zapewnianie asystentom rodziny możliwości korzystania z superwizji.
7. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby.

8. Zapewnienie kadry asystentów rodziny w sytuacji konieczności udzielania wsparcia dziecku poprzez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.
9. Dalsza realizacja programów rządowych w zakresie wspierania rodziny.

R. Rudnicki
wz. PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

E. Cybulko
Eliza Agnieszka Cybulko

12 MAR. 2025

DYREKTOR
Departamentu Spraw Społecznych

A. Kurjata
Adam Kurjata

11.03.25